

CHARAKTERYSTYKA JCWPd		
Nazwa/numer JCWPd		129
Kod JCWPd		PLGW6000129
Powierzchnia JCWPd [km ²]		431,60
Obszar dorzecza		Odra
Region wodny		Górnej Odry
RZGW		RZGW w Gliwicach
RDOŚ		RDOŚ w Katowicach
WZMIUW		Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach
Województwo		24 (ŚLĄSKIE)
Powiat		2405 (gliwicki), 2408 (mikołowski), 2412 (rybnicki), 2413 (tarnogórski), 2462 (Bytom), 2463 (Chorzów), 2466 (Gliwice), 2469 (Katowice), 2471 (Piekary Śląskie), 2472 (Ruda Śląska), 2476 (Świętochłowice), 2478 (Zabrze)
Gmina		240501_1 (Knurów), 240503_2 (Gierałtowice), 240801_1 (Łaziska Górne), 240802_1 (Mikołów), 240803_1 (Orzesze), 240804_2 (Ornontowice), 241201_3 (Czerwionka-Leszczyny), 241309_2 (Zbrosławice), 246201_1 (Bytom), 246301_1 (Chorzów), 246601_1 (Gliwice), 246901_1 (Katowice), 247101_1 (Piekary Śląskie), 247201_1 (Ruda Śląska), 247601_1 (Świętochłowice), 247801_1 (Zabrze)
Inne informacje/dane dotyczące JCWPd		
Powiązanie JCWPd z JCWP (w rozumieniu ekosystemu zależnego od wód podziemnych) - kody powiązanych JCWP		
JCW rzeczne		RW6000611649, RW60006116159
JCW przybrzeżne		
JCW przejściowe		
JCW jeziorne		
Ocena stanu JCW		
Ocena stanu 2012	Stan chemiczny	dobry
	Stan ilościowy	słaby
	Stan (ogólny)	słaby
JCWPd wg podziału obowiązującego w I cyklu planistycznym		130, 133
Presje antropogeniczne na stan wód		
Przyczyna stanu słabego		Przekroczenie zasobów dyspozycyjnych w skali roku z powodu poboru odwodnieniowego (rejon GZW) oraz poboru z ujęć na zaopatrzenie ludności
Rodzaj użytkowania części wód		rolniczo-zantropogenizowany
Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne		Przegląd oddziaływania działalności człowieka na wody podziemne: Użytkowe poziomy wodonośne wyznaczone na terenie JCWPd nr 129 znajdują się w zasięgu wpływu górnośląskiej aglomeracji miejsko-przemysłowej, w sąsiedztwie zabudowań i zakładów przemysłowych Zabrze i Gliwic. Praktycznie na obszarze całej jednostki obserwuje się obniżenie poziomów wodonośnych związane z eksploatacją węgla kamiennego. Sumaryczny pobór wód podziemnych związany odwadnianiem wyrobisk górniczych oraz pobór na cele komunalne i przemysłowe wynosi 358% zasobów dostępnych do zagospodarowania. Sam pobór związany z odwodnieniami górniczymi w ogólnym bilansie szacowanym dla jednostki wynosi około 87%. Na obszarze JCWPd przekształcony w

wyniku antropopresji jest krajobraz (powierzchnia terenu), sieć hydrograficzna i stanu wód podziemnych i powierzchniowych a także kierunki przepływu wód podziemnych. Omawiana JCWPd zagrożona jest przede wszystkim ze względu na prowadzenie odwodnienia górnicze oraz znaczne pobory ujęć komunalnych. Oddziaływanie drenaży górniczych wywołanych eksploatacją węgla kamiennego obejmuje: KWK Sośnica-Makoszowy (2 652 tys. m³/rok w 21 r.), KWK Knurów (1 334 tys. m³/rok w 21 r.), KWK Budryk (11 53 tys. m³/rok w 211 r.), KWK Bolesław Śmiały (8 35 tys. m³/rok w 212 r.), KWK Bielszowice (3 699 tys. m³/rok w 212 r.), KWK Pokój (1 181 tys. m³/rok w 212 r.), KWK Halemba-Wirek (5 95 tys. m³/rok w 212 r.), KWK Wujek (2 265 tys. m³/rok w 211 r.), KWK Staszic (1 561 tys. m³/rok w 212 r.), KWK Murcki (9 79 tys. m³/rok w 212 r.), KWK Bobrek-Centrum (8 887 tys. m³/rok w 21 r.), KWK Siltech (116 tys. m³/rok w 212 r.). Zlikwidowane zostały: KWK Gliwice (2 9 tys m³/rok w 211 r.), KWK Pstrowski (8 8 tys. m³/rok w 211 r.), KWK Jadwiga, KWK Bobrek-Miechowice, KWK Centrum-Szombierki, KWK Bytom II, KWK Barbara-Chorzów, KWK Rozbark, KWK Śląsk-Matylda, jednak ze względu na zagrożenie wodne czynnych kopalń, wciąż wymagają odwadniania. Kopalnie te częściowo pompują wodę podziemną w sposób stacjonarny, fragmentarycznie zostały przytopione, do ustalonej w dokumentacji hydrogeologicznej dopuszczalnej rzędnej piętrzenia wody w zrobach (poniżej najniższego połączenia hydraulicznego kopalni zlikwidowanej i czynnej). Drenaż wymuszony pracą ujęć komunalnych w piętrach triasu (Karchowice-Zawada) i czwartorzędu oraz w mniejszym stopniu w karbonie górnym. Potencjalne ogniska zanieczyszczeń (punktowe, liniowe, obszarowe) wynikające z zagospodarowania terenu stanowi aglomeracja górnośląska z licznymi zakładami przemysłowymi, składowiskami odpadów : przemysłowych, komunalno - przemysłowych, komunalnych, oczyszczalniami ścieków, obiektami obrotu produktami ropopochodnymi. Przez rozpatrywany obszar przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: droga międzynarodowa Gliwice-Wrocław (E4) oraz drogi krajowe, a także magistrale kolejowe. Przegląd oddziaływań zanieczyszczeń na jakość wód podziemnych: Użytkowe poziomy wodonośne wyznaczone w obrębie JCWPd nr 143, znajdują się w zasięgu wpływu aglomeracji miejsko-przemysłowej Górnego Śląska. Bezpośrednio wodom podziemnym zagrażają zanieczyszczenia z powierzchni terenu. Do najbardziej uciążliwych rodzajów zagrożeń należą: [1] emisja pyłów i gazów; [2] składowiska i hałdy odpadów przemysłowych; [3] zrzuty ścieków przemysłowych i komunalnych do bardzo rozbudowanej sieci osadników, rowów, kanałów, a w konsekwencji do głównych odbiorników powierzchniowych. Źródłami zanieczyszczeń są: [1] obszary zabudowane; [2] obszary nieskanalizowane; [3] obszary intensywnej gospodarki przemysłowej i górniczej - Mostostal Zabrze-Zakład Produkcji Konstrukcji Stalowych i Urządzeń Przemysłowych, Kombinat Koksochemiczny ZABRZE SA, Browar przemysłowy w Zabrzu, Zakład Produkcyjny BATER GLIWICE, Kopalnie: KWK Mysłowice-Wesoła, KWK Murcki-Staszic, KWK Wieczorek, KWK Wujek. Antropogeniczne przyczyny nieosiągnięcia celów środowiskowych: Przyczyn zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych upatruje się w intensywnej eksploatacji poziomów wodonośnych.

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		zagrożona	
Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW			
Obszary wyznaczone na mocy art. 7 do poboru wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi		TAK	
Obszary przeznaczone o ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie		Rezerваты: Ochojec. Sieć Natura 2000 - specjalne obszary ochrony siedlisk: PLH240003 Podziemia Tarnogórsko-Bytomskie	
CEL ŚRODOWISKOWY DLA JCWPd		dobry stan chemiczny	mniej rygorystyczny cel: ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem
Typ odstępstwa		4(5) - 1, 4(7)	
Termin osiągnięcia celów środowiskowych		2021	
Uzasadnienie odstępstwa		ze względu na silny wpływ górnictwa podziemnego, odwadniania kopalń i zatapiania głębokich lejów depresji, ponadto brak możliwości zakończenia eksploatacji ze względów gospodarczych, brak możliwości zakończenia odwadniania do 2051 r., wysoki w stosunku do zasobów pobór z ujęć; emisja pyłów i gazów; obszary intensywnej gospodarki przemysłowej i górniczej. Przyjęte działania mają na celu nie pogarszanie obecnego stanu JCWPd. W związku z brakiem możliwości osiągnięcia dobrego stanu ze względu na występujące presje przemysłu wydobywczego i utrzymanie tych presji w perspektywie czasowej 2015, 2021 i 2027. Wydobywanie węgla kamiennego ze złóż na podstawie koncesji z kopalni Katowicki Holding Węglowy S.A. KWK "Wujek" - Ruch "Śląsk" - przedłużenie posiadanych koncesji, Eksploatacja kopaliny ze złoża węgla kamiennego Bobrek - Miechowice I oraz Bytom III	
Wymagania dla elementów fizykochemicznych	Podstawa wymagania	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. z 2008r. Nr 143 poz. 896)	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Odczyn pH	6.5-9.5
		Ogólny węgiel organiczny (mgC/l)	10
		Przewodność elektrolityczna w 20°C (µS/cm)	2500
		Temperatura (°C)	16
		Tlen rozpuszczony (mg/l)	< 0.5
		Amonowy jon (mgNH ₄ /L)	1.5
		Antymon ^H (mgSb/l)	0.005
		Arsen ^H (mgAs/l)	0.02
		Azotany ^H (mgNO ₃ /l)	50
		Azotyny ^H (mgNO ₂ /l)	0.5
		Bar (mgBa/l)	0.7

		Beryl (mgBe/l)	0.1
		Bor ^H (mgB/l)	1
		Chlorki (mgCl/l)	250
		Chrom ^H (mgCr/l)	0.05
		Cyjanki wolne ^H (mgCN/l)	0.05
		Cyna (mgSn/l)	0.2
		Cynk (mgZn/l)	1
		Fluorki ^H (mgF/l)	1.5
		Fosforany (mgPO ₄ /l)	1
		Glin ^H (mgAl/l)	0.2
		Kadm ^H (mgCd/l)	0.005
		Kobalt (mgCo/l)	0.2
		Magnez (mgMg/l)	100
		Mangan (mgMn/l)	1
		Miedź (mgCu/l)	0.2
		Molibden (mgMo/l)	0.02
		Nikiel ^H (mgNi/l)	0.02
		Ołów ^H (mgPb/l)	0.1
		Potas (mgK/l)	15
		Rtęć (mgHg/l)	0.001
		Selen (mgSe/l)	0.01
		Siarczany (mgSO ₄ /l)	250
		Sód (mgNa/l)	200
		Srebro (mgAg/l)	0.1
		Tal (mgTl/l)	0.02
		Tytan (mgTi/l)	0.1
		Uran (mgU/l)	0.03
		Wanad mgV/l)	0.05

		Wapń (mgCa/l)	200	
		Wodorowęglany (mgHCO ₃ /l)	500	
		Żelazo (mgFe/l)	5	
		AOX - adsorbowane związki chloroorganiczne (mgCl/l)	0.06	
		Benzo(a)piren (mg/l)	0,00003	
		Benzen (mg/l)	0.01	
		BTX - lotne węglowodory aromatyczne (mg/l)	0.1	
		Fenole (mg/l)	0.01	
		Substancje ropopochodne ^H (mg/l)	0.3	
		Pestycydy ^H (mg/l)	0.0001	
		Suma pestycydów ^H (mg/l)	0.0005	
		Substancje powierzchniowo czynne anionowe (mg/l)	0.5	
		Substancje powierzchniowo czynne anionowe i niejonowe (mg/l)	0.5	
		Tetrachloroeten ^H (mg/l)	0.05	
		Trichloroeten ^H (mg/l)	0.05	
		WWA ^H - wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (mg/l)	0.0003	
Cel środowiskowy dla JCWPd przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia		jakość wody do spożycia nie powinna ulegać pogorszeniu		
Działania z aktualizacji programu wodno-środowiskowego				
Działania podstawowe				
Nazwa działania	Zakres rzeczowy	Koszt działania [tys. PLN]	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji
1. analiza wykorzystania wód z odwodnień i wód powierzchniowych	opracowanie analizy wykorzystania dobrych jakościowo wód np. z odwodnień górniczych do celów komunalnych. Analiza przekazywana do WUG, PSH oraz kopia do RZGW	120,00	właściciel obiektu/jednostka odpowiedzialna za utrzymanie kopalń	IV kw 2020
2. opracowanie	opracowanie	2,00	dyrektor RZGW	IV kw 2021

dokumentacji na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP)	dokumentacji szacunkowych kosztów ustanowienia obszaru ochronnego GZWP nr 330			
3. opracowanie projektu rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP)	opracowanie projektu rozporządzenia dyrektora RZGW w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego GZWP nr 330	0,00	dyrektor RZGW	IV kw 2021
4. racjonalne gospodarowanie wodą przeznaczoną do spożycia	podjęcie działań mających na celu racjonalne gospodarowanie wodą w tym np. selektywne ujmowanie wód dobrej jakości w celu ich wykorzystania (w zależności od ich jakości do picia lub np. do uzupełniania obiegu wodnych mechanicznej przeróbki węgla, do zasilania rurociągów przeciwpożarowych itp.)/ograniczanie zrzutu wód zasolonych po ich wypompowaniu na powierzchnię	8000,00	właściciel systemu odwodnieniowego (właściciel obiektu) i/lub jednostka odpowiedzialna za utrzymanie kopalń wyłączonych z eksploatacji/właściciele koncesji górniczych	IV kw 2021
5. przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych	przegląd i wydawanie nowych pozwoleń wodnoprawnych przez prezydenta miasta/starostę/marszałka /dyrektora RZGW uwzględniających faktyczne zapotrzebowanie na wodę oraz dostępne zasoby wód podziemnych a nie możliwości techniczne poboru wody z ujęcia	0,00	prezydent miasta/starosta/marszałek/dyrektor RZGW	działanie ciągłe
6. wydanie rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP)	wydanie rozporządzenia dyrektora RZGW w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego GZWP nr 330	0,00	dyrektor RZGW	IV kw 2021
7. coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika	wykonanie rocznego raportu i badań z prowadzonych pomiarów dla każdego ujęcia w tym dla każdej jego studni z	558,00	właściciel/użytkownik obiektu	działanie ciągłe

ujęcia	przekazaniem do organu właściwego do wydania pozwolenia			
8. coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia	wykonanie sprawozdania z wielkości dopływów wód podziemnych do wyrobisk górniczych oraz wielkości ich wykorzystania na terenie zakładu z przekazaniem do organu właściwego do wydania pozwolenia	300,00	właściciel/użytkownik obiektu	działanie ciągłe
Działania uzupełniające				
Nazwa działania	Zakres rzeczowy	Koszt działania [tys. PLN]	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji
1. prowadzenie monitoringu lokalnego wokół ujęć wód podziemnych o poborze przekraczającym 1000 m ³ /d*	wykonanie sieci monitoringu mającej na celu obserwację stanów i chemizmu wód na obszarze zasobowym ujęcia/weryfikacja istniejącego i ewentualne uzupełnienie o nowe punkty oraz prowadzenie monitoringu lokalnego wokół ujęć, którego wyniki przekazywane są do organu właściwego do wydania pozwolenia wodnoprawnego.	900,00	właściciel/użytkownik obiektu	po zmianie przepisów
2. ustalenie wartości obniżonych celów środowiskowych	ustalenie wartości granicznej dla dobrego stanu dla parametrów, dla których obniżono cel środowiskowy: stan ilościowy	100,00	Minister Środowiska	IV kw 2021
3. przekazywanie raz w roku przez zarządzających obiektami prowadzącymi odwodnienia w skali regionalnej i lokalnej (kopalnie wgłębne i odkrywkowe) danych dotyczących wielkości odwodnienia i zasięgu leja depresji*	opracowanie raportu dot. wielkości dopływów do wyrobiska oraz zasięgu leja depresji wraz z oceną wpływu z przekazaniem do WUG, PSH oraz kopia do RZGW	720,00	właściciel obiektu/jednostka odpowiedzialna za utrzymanie kopalń	po zmianie przepisów
4. stworzenie podstaw do umożliwienia przeprowadzenia pomiarów i raportowania ilości nierejestrowanych poborów wód podziemnych*	opracowanie wytycznych do pomiarów wielkości poboru wód podziemnych w ilości poniżej 5m ³ /d ze studni	46,15	PSH na wniosek Ministra Środowiska	IV kw 2019
5. przekazywanie raz w	wykonanie rocznego	300,00	właściciel	po zmianie

roku przez zarządcę zakładu górniczego danych o stanie wyrobiska, w którym zaprzestano eksploatacji (prowadzone odwodnienia, stan rekultywacji, prowadzenie monitoringu)*	raportu dot. wielkości odwodnienia, jakości odprowadzanych wód sposobu ich zagospodarowania. Wynik i przekazywane do organu właściwego do wydania pozwolenia, WUG oraz PSH, kopia do RZGW		obiektu/jednostka odpowiedzialna za utrzymanie kopalń	przepisów
6. zmiana zapisów w ustawach Prawo wodne oraz Prawo ochrony środowiska	zmiana zapisów w ustawach dotycząca obowiązku raportowania poborów wód podziemnych w ilościach mniejszych niż 5 m3/d z pojedynczej studni , obowiązku prowadzenia monitoringu osłonowego dużych ujęć komunalnych oraz konieczności przekazywania informacji z prowadzonych badań w zakładach górniczych do katastru wodnego prowadzonego przez dyrektora RZGW	0,00	Minister Środowiska na wniosek Prezesa KZGW	IV kw 2021